Ilmub aastast 1999

KESKNÄDAL

Hind 0,58 €

ISSN 1406-9083

Nr 46 (775) 30. november 2011

RAHVA POLIITIKALEHT

Ka väikestes valdades sirguvad tulevikulootused

Keskerakondlased Läänemaal: Haapsalus ning Taebla, Ridala ja Lihula vallas

Loe edasi lk 4-5

VAIMUSTUSES: Inara Luigas sattus vaimustusse Ridala põhikooli õpilase tehtud mängust, milles kasutatakse kolme pulka. Mängija hoiab kahte pulka käes ja viskab nende peal olevat kolmandat õhku nii, et see saaks maha kukkumata kinni püütud. *Fotod: TAAVI PUKK, KALLE TÕNISMA*

KESKERAKONDLIK KOOLITOIT: Parlamendisaadik Rainer Vakra *(parempoolsel pildil)* **teeb reklaami oma erakonna valimislubaduse täitmisele – koolitoidule – Taebla Gümnaasiumi koolisööklas. Kui valija Keski võimule valiks, saaksid riigi poolt koolitoitu ka gümnaasiumiaste ja lasteaiad.**

RAHVAKOHTUMINE: Taebla vallas kogunes paarkümmend inimest, nende hulgas vallavanem Ülle Erman ja volikogu esimees Jaanus Mägi. Aktiivsed küsijad andsid hoogu elavale arutelule, mille käigus räägiti linnade-valdade tulevikust, maaelust ja ka eurotsooni võlakriisist. Jüri Ratas ja *(vasakpoolsel pildil)* **Enn Eesmaa ning Tarmo Tamm tutvustasid oma uuemaid tegevusi Riigikogus ning selgitasid, milliseid muudatusettepanekuid on Keskerakond teinud järgmise aasta riigieelarvesse.**

Tallinna noortevolikogu esimeheks valiti Vladimir Svet

Tallinna 21-liikmelise noortevolikogu esimeheks on valitud Keskerakonna noortekogu liige Vladimir Svet. Palusime tal vastata mõnele Kesknädala küsimusele.

Tutvusta ennast mõne sõnaga.
Olen hetkel Keskerakonna noortekogu juhatuse aseesimees. Varem juhtisin Lasnamäe kesknoorte klubi. Õpin Tartu Ülikooli Tallinna Õigusinstituudis.

Mida kujutab endast Tallinna noortevolikogu?
Noortevolikogu on linnavolikogu juures tegutsev organ, mille ülesandeks on esindada ja kaitsta noorte huve linnavõimu erinevatel tasanditel, eriti linnavolikogus. Kui suudame seda edukalt teha linnavolikogu kui linna seadusandja juures, siis suudame edaspidi palju korda saata ka teiste institutsioonidega lävides. Noored saavad hindamatu ja edaspidises elus hädavajaliku avaliku teenistuse kogemuse.

3 × 7
Tallinna noortevolikogus on seitse õpilast, seitse tudengit ja seitse noorteorganisatsioonide esindajat. Nende seas on noori mitmest erakonnast – Sotsiaaldemokraatlikust, Reformierakonnast ning Keskerakonnast –, aga rohkem on ikka apoliitilisi noori.
Ise olen eelkõige üliõpilaste, mitte erakonna, kesknoorte

Svet

või muu organisatsiooni esindaja.

Mida pead oma tegevuses kõige olulisemaks?
Pean eriti tähtsaks, et erinevate poliitiliste maailmavaadetega noored oskaksid omavahel dialoogi pidada ja normaalselt ning konstruktiivselt suhelda. Räägitakse, et suured poliitikud (loe: Riigikogu ja linnavolikogu liikmed) peavad noorte jaoks eeskujuks olema, kuna neil jätkub teadmisi ja kogemusi. Kuid mõnikord võiksid poliitikud õppida just noortelt, kuidas omavahel läbi saada ühise eesmärgi saavutamiseks ja ühishuvide realiseerimiseks, kokkuvõttes – parema elu nimel.
Pean oma südameasjaks linnavõimude ja elanike dialoogi ja mitteformaalset suhtlust. Tihtipeale on inimesed linnaisade peale pahased ainult sellepärast, et linnajuhid lihtsalt ei jõua kõiki oma käike ära seletada ja ühe või teise otsuse tähtsust selgitada. Samal ajal teevad linnavõimud tihti ühe või teise ebapopulaarse otsuse mitte selleks, et realiseerida enda huve, vaid teadmatusest tegelike probleemide suhtes. Noortevolikogu saabki rahvast ja võimukandjaid kokku viia ning anda võimaluse rääkida oma murest rahulikult, ilma loosungite ja poliitikata.

Kas usud edusse?
Kahjuks ei ole ma nii sinisilmne, et loota rahva ja linnavõimude 100-protsendilisele läbisaamisele. Kriitika ja valed otsused ei kao kusagile. Aga noorte käes on selliste konfliktide lahendamiseks ja vältimiseks oma võti – meie oleme tegijad tulevikus. Seega tänane koostöö toimub homse edu nimel.
Kn

Foto: INDREK VEISERIK

Juhtkiri

Valitsusmeedia ründab nüüd kaht opositsiooni-parteid

IVOR ONKSION
vaatleja

Ajad, mil ETV „Aktuaalses kaameras“ või ajalehes „Postimees“ võis näha lihtsa eestlase võitlust igapäevaste muredega, on pöördumatult lõppenud. Anvar Samost, kes hiljuti pälvis Reformierakonna tänupreemia ning vaid päev hiljem nimetati „Postimehe“ vastutavaks peatoimetajaks, on kõige ilmsem näide, kuidas rakendatakse üha rangemat meediakontrolli. Kuid viimaste kuude tendentsist võib välja lugeda, et „päikeselised päevad“ ka sotsiaaldemokraatidel, kelle abil Reformierakond lootis Keskerakonda lõhestada, on valitsuse kontrolli aluses õukonnameedias lõppema hakanud.

Hiljuti kajastati Tallinna opositsiooni esindajate omavahelist kohtumist. On loogiline, et pealinnas opositsioonis olevad Reformierakond, IRL ja sotsid aeg-ajalt nõu peavad, kuid sellest kohtumisest kasvas välja fiasko, mille korraldas ei keegi muu kui … Reformierakond. Kartes võimalikku sotside ja Keskerakonna pragmaatilise koostöö arenemist, üritati meedia abil personaalselt mustata Tallinna sotside juhtfiguure.
Tänased noored, kes nõukogudeaegset tegelikkuse moonutamist pole pidanud taluma, tihtipeale ei mõista, kuidas suutis tolleaegne Moskvast juhitud ajakirjandus varjata rahva tegelikku tahet ning luua ideaalselt toimiva libategelikkuse. Süstemaatilise tööga ning kõikide meediaväljaannete koondamisega ühe allika juurde on see täiesti võimalik.

Valitsuse iganädalastel pressikonverentsidel korrutatakse mantrana raamatupidamislikke näitajaid, mille kohaselt on Eesti Vabariik tõenäoliselt maailma edukaim riik. Ajakirjanikest õukonnalaulikud kirjutavad üha uuesti ja uuesti juba sadu kordi rõhutatud „uudiseid“ Ansipi geniaalsusest. Poolesajast tuhandest pikaajalisest töötust, kellest paljud tõenäoliselt iial ei naase tööturule sellisena, nagu nad sealt lahkusid, ei räägitagi. Samuti inimestest, kes maapiirkondades teenivad absoluutset riiklikku miinimumi, millest ära elada pole võimalik. Probleemile on tähelepanu juhtinud ka Riigikontroll, kuid paremuse poole ei lähe miski.

KESKMÕTE: Kõik, kes Eesti „ülevoolavas heaolus“ julgevad kahelda, satuvad riigimeedia tervikliku rünnaku alla.

Seega võib just sellistes tõmbekeskustes nagu Tallinn ja Tartu elavatele noortele jääda mulje, et probleemi justkui polegi. Siin peaks igaüks mõtlema eelkõige enda elukäigule: kas minu elu on muutunud paremaks pärast Ansipi diktatuuri lõplikku kehtestamist 2009. aastal?
Praegu oleme olukorras, kus võimuerakondliku meedia lipulaevades – ajalehtedes „Postimees“ ja „Eesti Ekspress“ – ei ilmu enam suurt midagi, mis varjutaks Eesti elanike tegelikku ohverdust riigistatistika heade näitajate nimel. Terved toimetused on tööle rakendatud eesmärgiga kirjutada Eesti „suurepärasest ja enneolematust edust“. Lõputust toiduainete hinna ja eluasemekulude tõusust ei kirjuta enam keegi. Vahel satub küll mõni üksik tõrvatilk meepotti, kuid esiplaanile ei tõsteta seda kunagi.
Paremparteide tuntud kannupoiss Samost ütles ametissenimetamise puhul laiali saadetud pressiteates järgmist: *“Et osutuks selgemalt, kes Postimehe tegelik juht on.”* Seega ei üritata enam isegi varjata, mis riigis toimub. Ning võimalused oma pettumust avalikult väljendada aina kahanevad.

Kõik, kes Eesti „ülevoolavas heaolus“ julgevad kahelda, satuvad riigimeedia tervikliku rünnaku alla. Tasakaalustatud ajakirjanduse puudumine on muutumas üha suuremaks väljakutseks, mis takistab Eesti arengut. Vasaktsentristlike ideede levikut summutatakse järjest enam ning lihtsa pensionäri või üliõpilase probleeme ei kajasta keegi. Käsitlemist leiavad vaid mõned „väljavalitud“, kellel kõigest hoolimata on hästi läinud. Kuid igaüks, kes on maakohtades näinud elu viletsust, peaks tajuma, et äravalitud on vaid üksikud.
Praeguse olukorra jätkudes ei ole enam kaugel aeg, mil riigi kritiseerimine võrdsustatakse riigireetmisega ning tegelike probleemide lahendamise eest võib ees oodata lausa märtrisurm!

KESKNÄDAL

Aadress: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee **6 274 583**
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee **6 274 571**
6 274 573

Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee

Toimetus käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Keskerakond Riigikogus: astmeline tulumaks ja töötuse vähendamine

Riigikogus oli esimesel lugemisel Keskfraktsiooni astmelise tulumaksu seaduseelnõu maksusüsteemi kaheastmeliseks muutmise kohta. Seaduse jõustumisel jääks maksumäär 21% kehtima kuni 1518-eurosele kuusissetulekule ning seda ületavale osale rakenduks 33-protsendine maksumäär.
Eelnõu kaitsnud Kadri Simson ütles, et tulumaksusüsteemi muutmine suurendab riigieelarve tulusid ligikaudu 180 miljonit eurot, mis leevendaks õpetajate, päästjate ja politseinike palgaküsimust ning taastaks omavalitsustele lasteaedade, noortespordi ja teedehoiu rahad. Selline lahendus alandaks edaspidi ka tarbimismaksude ja sotsiaalmaksu kõrget taset. „Senisest õiglasemalt peavad hakkama rohkem panustama kõrgema tulu teenijad, samuti väldime astmelist tulumaksu kasutusele võttes majanduse ülekuumenemist. Eestile on ülivajalik Euroopa eeskujul hakata kasutama astmelist tulumaksu, mis suurendab ühiskonna solidaarsust ja riigieelarve tulusid. Kui valitsus läheb rahahädas isegi haige- ja töötukassa reservide kallale, siis meil on märksa õiglasem ja mõistlikum lahendus,“ selgitas Simson.
Samuti avaldas ta kahtlust, et valitsus ei kasuta haige- ja töötukassa reserve sihtotstarbeliselt. „See raha on kogutud kindla lubadusega – vähendada tööpuudust ja ravijärjekordi. Kui valitsus leiab, et reserve on liialt palju, siis tuleb alandada töötuskindlustusmakset, mida tõsteti tööpuuduse süvenedes,“ meenutas Simson. Tema hinnangul on valitsus teinud järeleandmisi haige- ja töötukassa reservide kasutuselevõtuks. „Seega on nii Ametiühingute Keskliidu kui ka Tööandjate Keskliidu nõudmine töötuskindlustusmakse määra langetada põhjendatud,“ märkis Simson.
Simsoni sõnul teeb murelikuks Tööandjate Keskliidu otsus kutsuda oma esindajad tagasi nii haige- kui ka töötukassa nõukogust – see näitab, et ühendus, mis võiks valitsusele olla hea partner, on kaotanud usalduse ja lootuse edasise koostöö suhtes.

Delfi annab kapole välja kommentaatorite IP-d

Parempoolne ühiskonnategelane ja viimastel Riigikogu valimistel üksikkandidaadina kandideerinud Martin Helme (***pildil***) ütles Tallinna Televisiooni diskussioonisaates „Vaba mõtte klubi“ 22. novembril, et ajal, mil ta töötas Delfi portaalis, nägi ta, et kapo päringutele vastas Delfi positiivselt, andes kaitsepolitseile välja nende kommentaatorite IP-aadressid, kelle kirjapanekute vastu näidati üles erilist huvi – et saada teada, kes ühe või teise kommentaari sisestas. Helme küsinud Delfilt, miks nii tehakse, ja saanud umbes sellise vastuse: „Oh, see kõik meie oma Eesti värk, peame ju tegema koostööd.“

Keegi ei kahtlegi, et riigis tegutsevad institutsioonid peavad omavahel tegema koostööd, kuid siis ei maksaks nii väga seletada sõnavabadusest ning inimeste õigusest oma arvamusele ja selle vabale levitamisele, nagu selleks annab õiguse põhiseadus. Kesknädal võib lahjat mürki võtta, et „huvitavad“ kommentaarid ei pruugi olla ainult need, mis kutsuvad üles õhutama rahvuslikku vaenu või on ohtlikud riigi põhiseaduslikule korrale. Järjest rohkem on ka KN kõrvu kostnud infot, et ühe või teise täitsa korraliku mehe või naise kommentaari Delfi kustutab, sest see naerab välja mõnd valitsustegelast või ironiseerib end kompromiteerinud riikliku institutsiooni üle. Riigile on pigem ohtlik see, kui üldse mitte igavene valitsus hakkab ennast pidama riigiks endaks ja karistab neid, kes talle tema ajutisust meelde tuletavad.

Lääne-Viru keskerakondlased ei toeta fosforiidi kaevandamist

Keskerakonna Lääne-Virumaa piirkonna esimees Siret Kotka teatas, et Lääne-Viru keskerakondlased ei toeta Viru Keemia Grupi plaani alustada Rägaveres fosforiidi kaevandamist. Kotka kinnitas, et sealsed elanikud on avaldanud kaevandamiskavale tugevat vastuseisu ning algatanud allkirjade kogumise aktsiooni.
„Kohalike vastuseis on mõistetav – kaevandamine võib kaasa tuua vee kadumise kaevudest, õhusaaste, vibratsiooni ja tervistkahjustava müra suurenemise,“ ütles Kotka.
Tema sõnul on spetsialistid avaldanud arvamust, et fosforiidi kaevandamine kahjustaks märgatavalt piirkonna loodust. Kotka teatas, et Lääne-Viru keskerakondlased otsustasid kohalikke elanikke toetada ning allkirjade kogumise kampaaniale kaasa aidata. Allkirja fosforiidi kaevandamise vastu saab anda ka Keskerakonna Lääne-Virumaa piirkonna büroos.

Edgar Savisaar Moskva Ülikoolis

Edgar Savisaar pidas akadeemilise loengu
„Venemaa ja Eesti – 20 aastat hiljem“
M. Lomonossovi nim. Moskva Riiklikus Ülikoolis 24. novembril.

Loengu täisteksti saab lugeda Keskerakonna kodulehel
www.keskerakond.ee

HIIBUSE NÄDAL

Loosung „Plats puhtaks!” osutus kuritahtlikuks pettuseks

Äsja ilmus Henn Põlluaasa sulest suurepärane raamat Lennart Merist, mida ametlik meedia on igati maha vaikinud. Taasiseseisvunud Eesti ajaloos on raamat „Lennart Meri. Vabaduse valus valgus” üks väheseid, mis tõetruult annab edasi tolleaegseid sündmusi. Isegi Terevisiooni igapäevased etlejad, kelle ülesanne on esitleda peamiselt kokaraamatuid, on vait nagu „kuldid rukkis”, olgugi et rahva hulgas on see raamat väga populaarne – juba on kordustrükk väljas!

ANDO LEPS
õigusteadlane

Miks ma kirjutan sellest raamatust? See artikkel ei ole raamatu arvustus, vaid ühe meie lähiajaloo häbiväärseima seiga allakriipsutamine ja terve hulga „seltsimeeste” Eesti ajaloo häbiposti naelutamine.
Henn Põlluaas kirjutab oma raamatus lehekülgedel 98–102 Eesti Vabariigi 1992. aasta presidendivalimiste kampaaniast, kus Meri valimiskampaania põhitegelane Tiit Pruuli (sai eriti tuntuks rublamüügiafääriga) korraldas Eesti „kõige skandaalsema ja efektiivsema suhtekorraldustriki“ (õigem on seda nimetada kõige räpasemaks ja inimvaenulikumaks „suhtekorraldustrikiks”).

Tiit Pruuli – suurepärane mahhinaator

„Teatud isikutele” oli teada, et siinkirjutaja 1992. aasta septembrikuu artiklit, mis käsitles Georg-Peeter Meri seotust NKVD ja KGB-ga, Eesti Päevaleht ei avaldanud ja et siinkirjutaja kavatses artikli avaldada hoopis Eesti Ekspressis.
Artikkel ilmuski 4. septembril 1992 Eesti Ekspressis pealkirjaga „Sädeleva ilukirjandustõlkija Georg Meri poliitiline minevik” tegelikult kaks nädalat enne presidendivalimisi, aluseks autentsed NKVD ja KGB materjalid. Sel teemal esines siinkirjutaja ka Eesti Raadios, kus „Georg-Peeter Meri ja sealtkaudu ka ta poja seotus KGB-ga tõusis Eesti päevateemaks number üks”. Nii on vähemalt raamatus kirjas.
Põlluaas kirjutab oma raamatus: „Tiit Pruuli, Meri valimismeeskonna põhitegelane, on meenutanud 1992. aasta valimiskampaaniast uue Eesti kõige skandaalsemat ja efektiivsemat suhtekorraldustrikki. Kuna oli teada, et Ando Leps plaanib Lennarti-vastast paljastust, süüdistades ta isa NKVD ja KGB-ga, otsustas Meri tiim, kuhu kuulusid Indrek Kannik, Andres Ilves, Jüri Luik, Mart Nutt, Daimar Liiv, Tiit Pruuli, Mart Laar, Kaido Kama ja Hillar Hallaste, anda ennetava löögi. Liivimaa Kroonikasse sokutati fabritseeritud kiri.” (lk. 101–102)
Põlluaasa raamat jätkub Pruuli meenutusega: „Selles keegi pensionär kirjutas, et Lennarti isa oli jube lurjus, töötanud Lääne-Saksa luure ja Iisraeli luure Mossaadi heaks. Keerasime Lepsi skeemi absurdi. Päev hiljem tuli Lepsi lugu ja inimesed vaatasidki, et järgmine hull pensionär on välja ilmunud, meenutas Pruuli.“

Siinkirjutaja arvates on päris selge, et valed ja vassimine on ka täna Eesti poliitika lahutamatu osa. Võrrelda võiksime seda näiteks XI Riigikogu valimiste ja e-hääletusega.

Jätkan Põlluaasa raamatu tsiteerimist: “Kõnealune võltsing võimaldas Meril ka hiljem suhtuda avalikkuse ees neisse süüdistustesse kui absurdi. Seega sillutasid Merile tee presidenditoolile kaval poliitiline suhtekorraldusvõte, valed ja manipulatsioonid. „Meie loogika oli see, et kui välja käia üks täiemõõduline vale, siis hilisemad valed kahvatuvad,” avameelitses Mart Laar enam kui kümme aastat hiljem.“

Meri sõnad ja teod ei läinud kokku

Lugupeetud lugeja, pea need nimed hästi meeles, sest nagu meie lähiajalugu on näidanud, ei võtnud Lennart Meri, olgu siis välisministrina või hiljem presidendina, oma lähikonda kunagi kedagi väljastpoolt oma „aatekaaslaste” ringi.

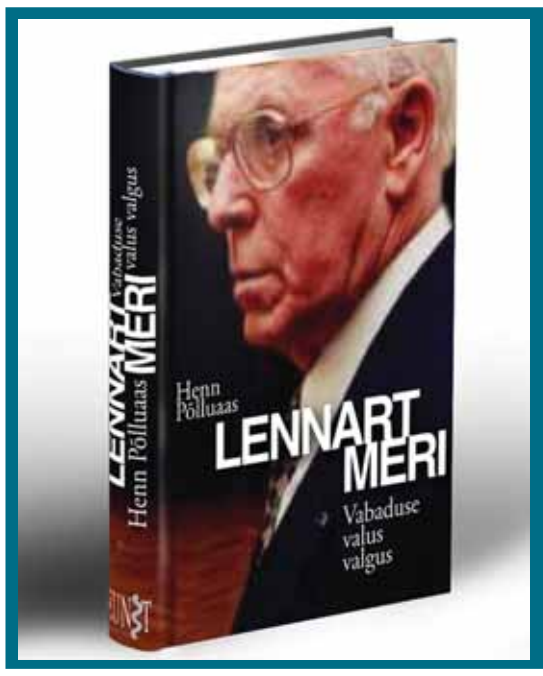

MAHAVAIKITUD TEOS: Raamatu kogu tiraaž haarati lennult ja sai otsa rekordilise ajaga. Juba on kirjastusel "Kunst" tehtud ja müügile paisatud ka kordustrükk. Meedia on paraku Lennart Merist kirjutava raamatu sisuliselt maha vaikinud. „Kas tõesti loodetakse, et kui raamatust ei räägita ja see maha vaikitakse, siis teda polegi olemas? Positiivne tagasiside, mida olen arvukatelt lugejatelt saanud, räägib hoopistükkis teist keelt ja mul on mõistagi raamatu edu üle äärmiselt hea meel. Ütleb ju eesti vanasõnagi, et: "Tõde kotis ei püsi", kirjutab teose autor Henn Põlluaas oma blogis.

Siinkirjutaja on jätkuvalt seisukohal, et TRÜ NSV Liidu ajaloo kateedri pikaaegse õppejõu professor Sulev Vahtre (lõpetas 1952. a. TRÜ ajaloolasena) loosung „Plats puhtaks!” oli vaid „grupi seltsimeeste” poolt kuritahtlikult üles ehitatud hästivarjatud pettus, et tegelikult jääksid nõukogudeaegsed avalikud ja varjatud valitsejad taasiseseisvunud Eesti Vabariigis valitsejateks edasi, nii nagu see juhtus Lennart Meriga (lõpetas 1953. a. TRÜ ajaloolasena).
Põlluaasa raamatus lk. 99 võime lugeda järgmist: „Kuna Isamaaliidu loosung oli „Plats puhtaks!”, sai see ka Isamaa presidendikandidaadi Meri loosungiks. Meri kuulutas järgnenud presidendivalimistel nomenklatuurile ja kollaborantlikele tegelastele **(kelle hulka ta ise kuulus! –** *Ando Lepsi repliik***)** kindlat kadu. Ta kinnitas: „Ükski endine kommunistlik funktsionäär ei tohiks töötada valitsusametis”, ja lubas endise võimueliidi esindajad jätta kõrgetesse riigiametitesse nimetamata.
„Pöörates selja endistele võimukandjatele, pöörame oma näo tuleviku suunas.””
„Paraku ei läinud Meri sõnad ja teod kokku,“ seisab Põlluaasa raamatus.

Siinkirjutaja on korduvalt kirjutanud, et Lennart Meri ei oleks tohtinud Eesti Vabariigis kehtivate juriidiliste seaduste järgi mitte kunagi kandideerida Eesti Vabariigi presidendi kõrgele ametipostile.

Lõpu asemel

Kõige hämmastavam on asjaolu, et istuva presidendi Toomas Hendrik Ilvese iidoliks on Lennart Meri!?

Valitsusliit nelja aastaga: peretoetused –6,3%, vanemahüvitis +145,4%

Reformierakond suunab järjest suurema osa riigieelarve sotsiaaltoetusrahadest oma eelistusele – vanemahüvitisele, jättes ülejäänud peretoetusesaajatele järjest väheneva üldsumma.

VIRGO KRUVE
MTÜ Eurosaadik

Kui veel 2007. aastal olid peretoetused suuremad kui vanemahüvitis, siis 2010. aastaks oli vanemahüvitise juurdekasv olnud suurem, kui kõigiks muudeks peretoetusteks jaguv summa.
Aastatel 2007–2010 kasvasid vanemahüvitise kulud 145,4% ehk 102,9 miljonit eurot. Samal perioodil langesid peretoetused 6,3% ehk 100,4 miljoni euroni. Pensionikindlustuse kulud kasvasid 37,8% ja puuetega inimeste toetused 31,4% ning ravikindlustuse kulud püsivad 2007. aasta tasemel.

Reformi vanemahüvitis kasvab edasi

Võrreldes käesoleva aastaga kasvab 2012. aastal vanemahüvitis 4 miljonit (2,35%), sest väheneb alammäära (278,02€) saajate arv ja kasvab keskmiselt makstav hüvitis.
Peretoetused vähenevad 3,65 miljonit eurot (-3,56%), sest lapsetoetuse (19,18€) saajate arv väheneb – ilmselt seoses madala sündimusega viimasel kümnendil. Või äkki ka seoses väljarändega, sest töötutoetus kahaneb 4,75 miljoni võrra (–42,5%)?

IRL-i vanemapensionile miljon eurot

Järgmisel aastal eraldatakse ka Isamaa ja Res Publica Liidu hiljutise valimislubaduse – vanemapensioni – käivitamiseks miljon eurot, mis on 2012. aasta riigieelarve seletuskirja viimasel, 336. leheküljel real „Vanemapensioni korralduse ja teavitamisega seotud IT projektid“ summas 1 011 068 eurot.

Vanemapensioni korraldus ja teavitamine võtab miljoni, ning võib eeldada, et see hakkab sarnaselt vanemahüvitisele kasvama ja vähendama tavalisteks pensionideks jaguvat raha. Sotsiaaltoetuste puhul nägime, et Reformierakonna loosung emapalgast tõi kaasa peretoetuse saajate suure hulga arvelt vaid väikese osa eelmisel aastal lapse saanud vanemate sponsoreerimise.

Peretoetusi makstakse kõigile lastele kuni nende 16-aastaseks saamiseni, õppimise korral põhikoolis, gümnaasiumis või põhikooli baasil kutseõppeasutuses kuni 19. eluaastani.
Haridusministeeriumi andmetel oli tänavu kevadel õpilasi põhikoolis ja gümnaasiumis 138 448 ning kutseõppes põhikooli baasil 581. Statistikaameti andmeil sündis 2010. aastal 15842 last, kelle vanematel oli õigus vanemahüvitisele.

Maksusüsteem enamat ei võimalda

2011. aastal kulutas Eesti riik umbes 139 tuhandest peretoetuse saajast igaühele keskmiselt 733 eurot. Samal aastal sai 15,8 tuhat vanemahüvitise saajat igaüks keskmiselt 10730 eurot. Vahe on 14-kordne.

Rohkem kui kolmekordne vahe on ka vanemahüvitise saajatel, kelle seas alammäära (278,02€) saajatele makstakse „vaid“ 3336 eurot aastas. Pärast 18 kuu möödumist on lapsetoetus 230 eurot aastas, nagu see on nii olnud alates 2004. aastast. See on märgatavalt alla keskmise peretoetuste summa, sest samalt eelarverealt makstakse ka lapsesünnitoetust, lapsehooldustasu, üksikvanema lapse toetust, ajateenija lapse toetust, eestkostetava või perekonnas hooldamisel oleva lapse toetust, elluastumistoetust, lapsendamistoetust ning seits-meja enamalapselise pere vanema toetust.
Eesti riik jõuab mõistlikku sotsiaaltoetust maksta vaid poolteist aastat, sest maksusüsteem ei võimalda enamat. Kehtiv nn *jo-jo*-sotsiaaltoetus ülikõrgest vanemahüvitisest kuni piinlikult väikese lapsetoetuseni kahandab sündivust veelgi.

Vanemahüvitis on kehtinud samuti alates 2004. aastast, aga iive oli negatiivne (–11697 inimest aastail 2004–2009) kuni eelmise aastani, mil sündimus ületas suremust 35 inimese võrra.
Kui vanemahüvitisega saaks lapsi juurde osta, siis oleksid meist rikkamad riigid seda kasutanud.

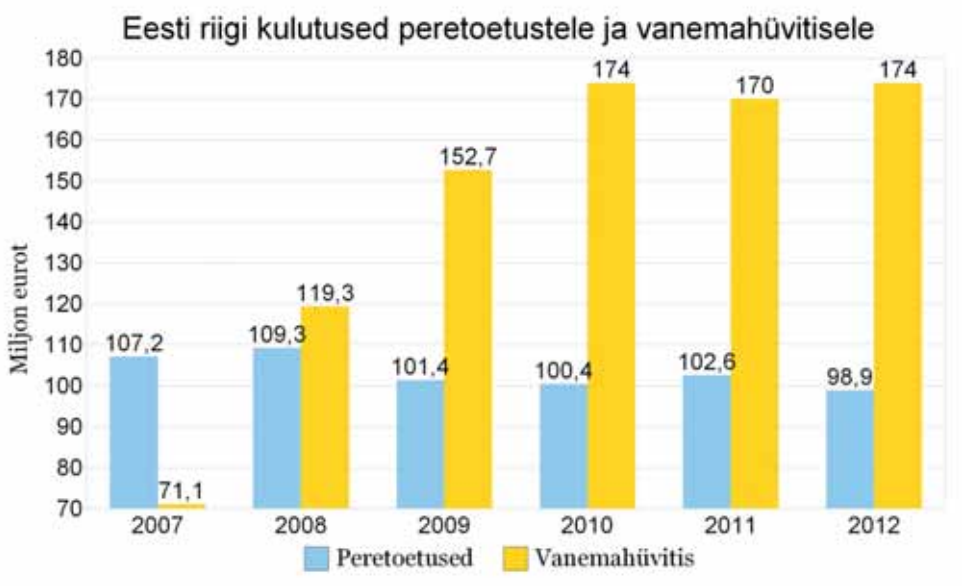

Vanemahüvitist majanduskriis ei puudutanud. Riigieelarve eraldised aastail 2007–2012 peretoetusteks ja vanemahüvitiseks.
Andmed: Rahandusministeerium. Graafik: Virgo Kruve.

Varem samal teemal:
„Vanemapalk – sünnitusteenuse ostmine kõrgepalgalistelt naistelt“
VIRGO KRUVE, Kesknädal, 16. juuni 2010

Savisaar: Omavalitsused ei saa leppida sandistamisega!

Vabariigi Valitsus asetas omavalitsuste õlgadele topeltkoorma – lisaks sotsiaalkulude järsule kasvule ja maksutulude langusele löödi selga kärpekirves, tõdes Tallinna linnapea Edgar Savisaar 18. novembril VII Omavalitsusfoorumil peetud kõnes.

„Me ei saanud sellega leppida, ning seetõttu tuligi majanduskriisi haripunktil, 2009. aasta märtsis kokku esimene omavalitsusfoorum," meenutas Savisaar.

Eesti kohalikud omavalitsused

viisid teabe Euroopa Omavalitsusharta rikkumisest Euroopa erinevate institutsioonide resolutsioonidesse ja raportitesse. Üle pika aja ilmutas end Balti solidaarsus: Rakveres kohtusid kolme Balti riigi omavalitsuste esindajad ning panid seljad kokku oma õiguste kaitsmiseks Euroopa Liidu Regioonide Komitees.

Savisaare hinnangul jäi tänu monitooringu algatamisele Euroopa Nõukogu Kohalike ja Regionaalsete Omavalitsuste Kongressi poolt ära veel üks omavalitsusi ähvardanud kärpevoor.

„Kahjuks on tänaseks selge, et Eesti valitsus lihtsalt vilistab Euroopa Nõukogule," tõdes Savisaar. „Täitmata on kõik nõuded, mis seotud omavalitsustelt kärbitud tulude taastamisega, ning nõuded kaasata omavalitsused neid otseselt puudutava poliitika kujundamisse."

„Euroopa, eriti selle jõukaima osa, üks fundamentaalseid erinevusi meist on omavalitsuste suurem osakaal ühiskonnakorralduses," rõhutas Savisaar. „Näiteks Taanis moodustavad omavalitsussektori eelarved 60% avaliku sektori eelarvest, meil – alla 25%."

Savisaare sõnul on ekslik arvata, et Eestis ei toimu haldusreformi. „Tegelikult käib haldusreform täistuuridel. Ainult et valitsus ei nimeta seda õige nimega," nentis Savisaar. „Ja selle sisuks pole mitte ainult üldine valdade pankrottiviimine, vaid juba ka enamiku maakonnalinnade kirurgiline sandistamine."

Savisaar tõi näiteks

gümnaasiumide arvu järsu vähendamise, kümnete päästekomandode koondamise ning riiklike maakonnamuuseumide hävitamise plaanid. „Ilmselt on suurem „lõikus" ees ka vallaraamatukogudel," lisas Savisaar. „Arstipunktid ja terved maakonnahaiglad on kadunud, suurtes piirkondades pole perearste ning postkontorite sulgemine ei ületa enam uudiskünnistki."

Maapiirkondade väljasuretamise taktikast tulenevalt põgeneb tööealine rahvas koos oma lastega üha kiiremini kahte Eesti suuremasse linna või ka otse välismaale. „Peale Tallinna veel ainult Tartu suudab oma elanike arvu säilitada, kõik teised keskused on juba möödunud 10 aasta perspektiivis languses ja see langus pigem süveneb," nentis Savisaar. „Selle kurva reformi tagajärjed on silmaga nähtavad ja tegelikult pöördumatud."

Savisaar tõdes, et sellise arengu tagajärjel muutuvad juba iseenesest ainetuks ka arutelud valdade poolt osutatavate teenuste ja nende standardite üle. „Pole inimest, pole omavalitsust, ja polegi probleemi."

Tallinna linnapea

sõnul koondub kogu Eesti elu Tallinnasse, kui omavalitsused ise selle vastu midagi ette ei võta. „Tallinn ei ole sugugi rõõmus, nähes Eesti hääbumist," kinnitas Savisaar. „Arvestagem, et Eesti rahvaarv on viimase 20 aastaga vähenenud ligi 300 000 inimese võrra ehk 20%. Me saame Tallinnas väga hästi aru, et senise taandarengu jätkudes ei jätkuks juba kümnekonna aasta pärast tervest Eesti rahvast enam ka Tallinna jaoks, ja meidki ootaks ees hääbumine."

Savisaare sõnul peab olema haldusreformi eesmärgiks omavalitsuste tugevdamine – nendele riigi poolt edasi antava raha suurendamine ja iseseisva maksubaasi loomine.

Omavalitsustele riigi poolt pandud kohustused peavad olema selgelt määratletud ja riigi poolt vastavalt rahastatud ning omavalitsustele peab olema tagatud õigus ja võimekus ka üleriigilisel tasandil osaleda omavalitsusi puudutavate küsimuste otsustamises.

„Teen ettepaneku

viia veebruaris läbi Linnade Liidu, Maaomavalitsuste Liidu ja Omavalitsusfoorumi ühine üldkogu – Eesti Omavalitsuste Kongress," ütles Savisaar. „Näitame, et kohapeal on ka veel jõudu ning suudetakse enda ja oma rahva eest seista!"

„Kuni omavalitsuste

esindusorganisatsioonid jõuavad tegelda vaid tulekahju kustutamisega, seni tegeleb Vabariigi Valitsus tegeliku haldusreformiga, mille tulemuseks on Eesti omavalitsuste hääbumine," nentis Savisaar. „Omavalitsuste esindusorganisatsioonid peavad võtma initsiatiivi, sest praeguse valitsuse poliitika jätkumisel enamik Eesti omavalitsusi ilma kiire sekkumiseta sisuliselt hävineb."

Savisaar juhtis tähelepanu, et Reformierakonna ja IRL-i koalitsioonilepingus sisaldub punkt aidata „arendada ja finantseerida omavalitsuste arengu mõttekoda, kus kohtuvad teadlased, ametnikud, poliitikud ja omavalitsejad".

„Paraku on see osa koalitsioonilepingust seniajani täitmata, ning mõlemad asjaosalised hoiavad selle koha pealt suu kinni," lausus Savisaar.

Refereerinud Raepress

Vt ka 23. novembri Kesknädalast:
„KUKU Keskpäevatund: Omavalitsuste kongress on metsikult hea meediaprojekt".

Tallinna linnapea Edgar Savisaar ja Tallinna praost Jaan Tammsalu süütavad advendiküünalt Raekoja platsil.
Foto: RAEPRESS

Riigieelarve taga

Ma ei näe järgmise aasta eelarve taga riiki, ma ei näe Eestit! Ma ei näe edasiminekut, mille tagaks tööstustoodangu järjepidev kasv, millegi uue loomine. Ei näe rahvuslikku majandust ega näe isegi mõtlemise muutust.

MARIKA TUUS-LAUL
Riigikogu liige

Küll näen, et Eesti on edasi odav allhankemaa ja vahendaja, kust tööjõud välja voolab. Hiljuti saime teada, et töötleva tööstuse toodang, mis vahepeal näitas üsna häid kasvunumbreid, oli septembris Euroopa suurim langeja, samal ajal kui Läti oma kasvas 1,2%.

Ma ei näe paljukiidetud majanduskasvu, sest teatavasti oleme vahepealsest ülisuurest majandusaugust vaevaliselt välja ronimas ja jõudnud SKP kasvus alles 2006. aasta I kvartali tasemeni. Ei näe ka tarbimise ja raharingluse elavnemist.

Inflatsioon Eesti majandusmootoriks

Näen seda, et ajutine majanduskasv saavutati eelkõige hinnatõusudega. Euroopa meister hinnatõusudes – see on Eesti Nokia, tänase valitsuse saavutus.

Inflatsioon ongi olnud meie „majanduse arengu mootoriks", sest kuidas muidu osati seda ajutiselt peatada, kui kaalul oli euro saamine? Ettevõtja Jüri Mõis on öelnud, et euro ei tõstnud hindu mitte 3, vaid 30 korda. Niipalju Mõis eksis, et hindu ei tõstnud mitte ainult euro, vaid valitsus, tehes seda tahtlikult, sest nii laekub rohkem maksuraha.

Ma ei näe järgmise aasta eelarve taga meie oma riigi saavutusi ja kordaminekuid. Küll näen, et viiendik eelarverahast ehk 19,1% tuleb välistoetustest. See on „asfaldiraha", millega ei saa abivajajaid aidata ja vaesust vähendada. Eelarve paisub vtänu CO_2 heitmekvoodi müügile – ühekordsele müügile, mis annab vaid ühekordset raha.

Eelarvet paisutatakse taaskord Eesti Energiast dividendide väljavõtmise arvel, seekord 13,9 miljoni euro väärtuses. Meenutame, et see on vana tuntud trikk, sest viie viimase aastaga on Eesti Energiast välja võetud 5 miljardit krooni. Ime siis, et meil elektrihind viis korda aastas tõuseb. Ime siis, et Eesti Energia võttis 500 miljonit laenu ja et elektriliinid on iga väiksemagi kõvema tuulega rivist väljas.

Aga see raha, mida elektrimonopol laenab ja mida riik endale kahmab, tuleb ju õpetajate, päästjate, raamatukogutöötajate ja meditsiiniõdede palga arvelt.

Kaitsekulutuste ebanormaalne kasv

Eesti rahvas on võlgades, aga valitsus deklareerib, et oleme madalaima võlakoormusega riik. Kas siis erasektori ja oma rahva võlad ei lähegi peaministrile korda? Eesti riigi võlg on täna 6,7% SKT-st. Kui vähesele riigivõlale otsa panna erasektori võlg, saame kogu-võlaks 134% SKT-st, mis on ju erakordselt kõrge.

Tegelikult varjab riik oma laenuvajadust töötukassa ja haigekassa reservide endale kombineerimisega. Vastasel korral oleks riik sunnitud likviidsuse tagamiseks laenu võtma. Me kõik teame, et töötukassa reservid on isegi liiga suured ja töötukassa maksemäära võiks vähendada, sest ega ju töötule suurema raha maksmine või kindlustusperioodi pikendamine ei tule selle valitsuse ajal kõne allagi. Suurt töötukassa

Ka väikestes

Keskera

November oli Riigikogu keskerakondlastele Läänemaa kuu. Tavaks saanud igakuiste maakonnavisiitide käigus külastati seekord Haapsalu linna ning Taebla, Ridala ja Lihula valda. Vestlusringid kohaliku rahvaga, kooli- ja omavalitsusjuhtidega ning piirkonna tööandjatega tõstsid esile piirkonna teravamad valupunktid: töökohtade nappus, kallinev toit ja tõusvad kodukulud, kooliharidus kättesaadavus, omavalitsuste eelarve, pere- ja toimetulekutoetused. Ja ka ettevõtjatele seatud karmid euronõuded.

MANUELA PIHLAP
Keskfraktsiooni sekretariaadijuhataja

Vahetu diskussioon andis saadikutele kaasa mitu ettepanekut, mida tõstatada kas parlamentaarses arutelus või lahendada seaduseparandustega.

Tõusid ka küsimused, mida Keskfraktsioon kindlasti arupärimiste teel valitsuseni edasi viib.

Kuidas tulla toime, kui tööd pole?

Töökohtade nappus kujunes kohtumistel üheks läbivaks teemaks. Kuidas saada hakkama olukorras, kus tööd pole? Liiatigi on toetused väikesed ning toasooja hinnad võtavad üha suurema osa sissetulekutest.

Lihula vallas said peamisteks jututeemadeks noorte vaba aja veetmise võimaluste parendamine ning kooliharidus. Tänu valla toetusele ja pühendunud treenerile, kes ka meie vestlusringis osales, on Lihula noorte kasvav spordihuvi toonud häid tulemusi jalgpallis.

Siinkohal juhin Läänemaalt Riigikokku valitud koalitsioonisaadikute tähelepanu sellele, et jalgpallistaadioni valmimine Lihulas on jäänud liialt kauaks takerduma ning vajab suuremat tuge. Omavalitsuste eelarvekärbe on teinud valusa lõike, kuid lastesport ei tohi seisma jääda – ka väikestest valdadest sirguvad meie tulevikulootused. Toodi esile ka toidukaupade kiire hinnatõus, mida kaubanduskettide konkurentsi puudumine on veelgi hoogustanud. Vallas asub vaid üks ketikauplus, mis on monopoolses seisus. Kas ja kuidas teisi juurde tuua ning miks peaks jaekett olema huvitatud väikesesse valda hindu stabiliseeriva toidupoe ehitamisest, tekitas elava mõttevahetuse, mis tulevikus jätkub.

Läänemaalased tundsid suurt huvi pensionitõusuga seotud küsimuste vastu. Nii tõdesid Haapsalu eakad, et pensionitõus 4,4% on küll positiivne, kuid seaduse kohaselt lubab pensioniindeks seda tõsta 5,4%. Rõhutati, et kasvavate kulude tõttu tuleb neil arvestada ikkagi sissetulekute langusega.

Jututeemadest ei puudunud ka õpetajate palk. Inimeste õiglustunnet riivas see, et koalitsioon ei ole leidnud raha õpetajate palga tõstmiseks, kuid on leidnud 30 miljonit eurot Euroopa päästepaketis osalemiseks.

Kohalike omavalitsuste eelarve taastamine vältimatu

Omavalitsusjuhtidega kohtu-

ei paista Eestit!

reservi on riigil vaja selleks, et kätt võõrasse taskusse pista, et ise parem välja paista ja mitte laenu võtta.
Veel arvan, et üks normaalne riik ei peaks ajal, kui üks majanduskriis pole lõppenud ja teine on juba alanud, ajal, mis on kogu Euroopale halvim peale Teist maailmasõda, tõstma lausa viiendiku võrra kaitsekulusid. Igal juhul ei tahaks koos Põhja-Korea, Kreeka ja Venemaaga kuuluda nende ainsate hulka, kes kriisiajal suurendavad kulutusi relvastusele.
Samal ajal kiratseb sotsiaalsfäär. Meie kulutused sotsiaaltoetustele, tervishoiule, pensionidele on Euroopa väikseimad. Me pole kunagi sotsiaalpoliitilisi küsimusi prioriteetseks pidanud, vaid keskendunud turureformidele ja sõltumatuse teemale.
Nõukogude perioodiga võrreldes on Eesti tänane sotsiaalkaitsesüsteem tunduvalt väiksema ulatusega, öeldakse viimases inimarengu aruandes.

Värsked andmed ütlevad, et allpool absoluutset vaesuspiiri elab Eestis 18,1% lastest ehk 45 000 last, aga samas 59% pere- ja lastetoetustest läheb rikastele. Nii on tõdenud OECD.
Alla toimetulekupiiri jääb üha rohkem inimesi. Kui terve 2008. aasta jooksul rahuldas riik veidi alla 60 000 toimetulekutoetuse taotluse, siis tänavu esimesel poolaastal sai toimetulekutoetusi juba üle 90 000 inimese.

Inimeste elujärg halveneb veelgi

Aga toimetulekutoetused ei aita vaesusest välja. Kui peres on veel kooliskäivad lapsed, siis ei jõutagi neile korralikult süüa osta, rääkimata riietest, ammugi huviharidusest või hobidest; paljudel pole kodus õppimislaudagi.
Meie aga tõstame kaitsekulusid ja eraldame järgmise aasta eelarvest 30 miljonit eurot esimeseks sissemakseks Euroopa päästepaketti.

Päästame Kreeka pensionäre, kellele makstakse 80–100% endisest palgast. Oma pensionid on aga juba mitmes aasta tõstmata ja reaalpension on 15% langenud. Selle kõrval 4,4-protsendine pensionitõus on eakate lollitamine.

Eesti keskmine pension on täna vaid 272 eurot (Soomes 1344 eurot). Keskmine vanaduspension on meil 305 eurot. Sellestki vähesest summast moodustavad lõviosa kulutused eluasemekuludele, mida valitsusliit enne valimisi kõlavalt lubas langetada ja monopole ohjeldada. Viimased hoopis tõstsid hindu.
Kodukulud on ohjeldamatult kasvanud ja tõusevad kahjuks veelgi, sest kõrgemad hinnad jõuavad tarbijaini teatud viiteajaga.
Keskerakonna ettepanek alandada toasooja käibemaksu 9 protsendile, mis aitaks inimestel eeloleval talvel paremini toime tulla, ei leidnud heakskiitu.

Vaestele, töötutele ja pensionäridele ei lähe korda, et riigi rahandus on küll korras, kui nende elujärg aina halveneb. Tänane riigieelarve ei aita inimestel paremini toime tulla, ei toeta mahajääjaid ega julgusta edasipüüdjaid.

See riigieelarve ei hooli oma rahvast.

Eelarvet paisutatakse taaskord Eesti Energiast dividendide väljavõtmise arvel, seekord 13,9 miljoni euro väärtuses. See on vana tuntud trikk, sest viie viimase aastaga on Eesti Energiast välja võetud 5 miljardit krooni. Ime siis, et meil elektrihind viis korda aastas tõuseb.

Šokiteraapia Euroopa moodi

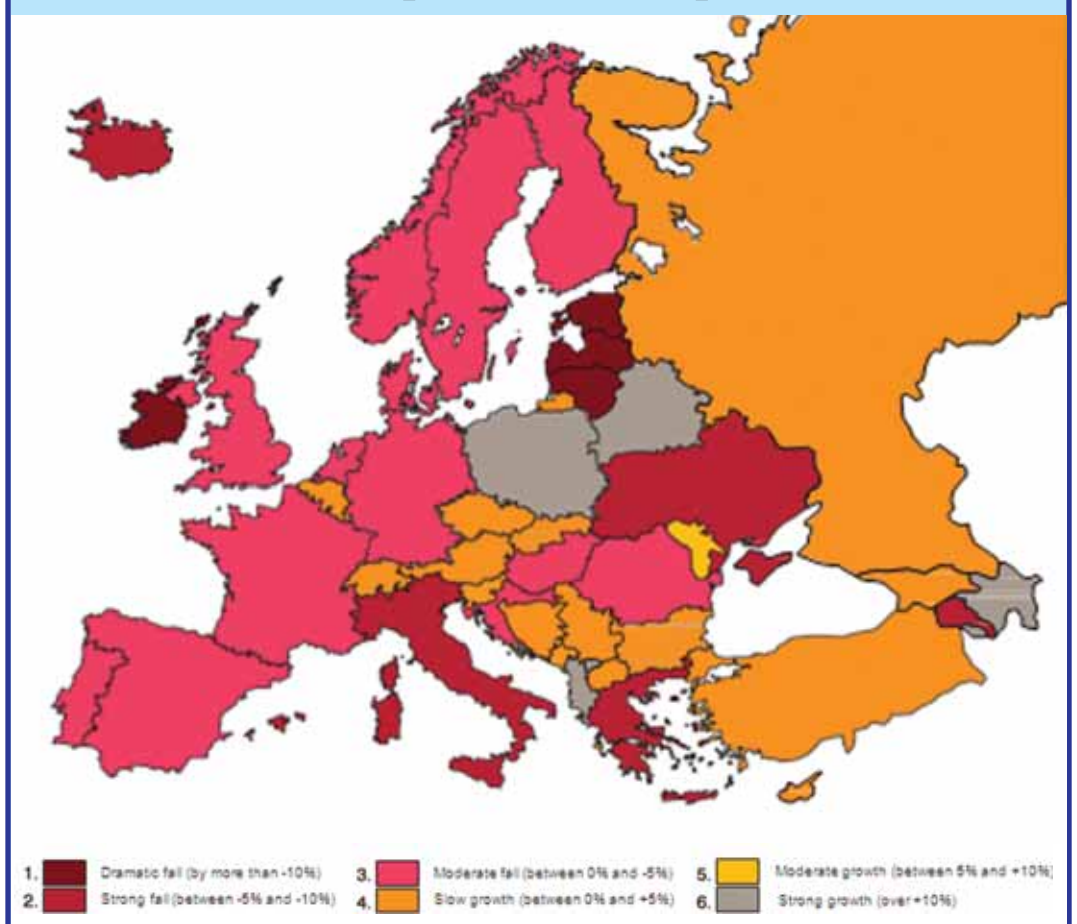

See kaart kajastab aastail 2009–2010 Euroopa riikide sisemajanduse kogutoodangus (SKT) aset leidnud šokeerivaid muutusi.

Kõige dramaatilisem SKT langus (üle -10%) toimus kaardil kõige tumedamalt, värviga 1 tähistatud riikides. Nende hulka kuulub ka Eesti.
2 - riigid, kus toimus tugev SKT langus, mis jäi vahemikku -5% kuni -10%. Näiteks Itaalia.
3 - riigid, kus toimus keskmine SKT langus, mis jäi vahemikku 0% kuni -5%. Näiteks Skandinaaviamaad.
4 - riigid, kus toimus aeglane SKT tõus, mis jäi vahemikku 0% kuni +5%. Näiteks Venemaa.
5 - riigid, kus toimus keskmine SKT tõus, mis jäi vahemikku +5% kuni +10%. Näiteks Moldova.
6 - riigid, kus toimus kiire, üle 10%-line SKT tõus. Näiteks Poola.

Allikas: IMF ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank (EBRD)

valdades sirguvad tulevikulootused

kondlased Haapsalus ning Taebla, Ridala ja Lihula vallas

PALJU POLIITIKAHUVILISI: Vale on arvata, et eesti rahvast poliitika ei huvita. Taebla Gümnaasiumisse oli keskpoliitikutega kohtuma tulnud hulk õpilasi ja õpetajaid.

ELUST, EELARVEST JA TULUMAKSUST: Keskfraktsiooni esimees Kadri Simson ja Keskerakonna volikogu esimees Kalev Kallo rääkisid Haapsalus kohtumisel eakatega palju rahast ja toimetulekust.

Foto VALERI LARIONOV

misel tõdeti üksmeelselt, et omavalitsustele laekuva üksikisiku tulumaksu osa vähenemine 11,93%-lt 11,4%-le 2009. aastal on jätnud valusa jälje just maapiirkondadele. Toona räägiti sellest kui ajutisest meetmest, kuid lubatud eelarvetaastamine on tänaseks unustatud. Nüüd ollakse olukorras, kus riik annab linnadele ja valdadele küll ülesandeid, kuid mitte vahendeid nende täitmiseks. Nii on selle tagajärjel vähenenud näiteks kohalike omavalitsuste suutlikkus investeerida lasteaedadesse ja koolidesse.

Ridala valla koostöö Haapsaluga

Ridala vald, nagu ka ülejäänud maapiirkonnad, ei tunne riigi tuge murede lahendamisel. Vallavalitsusel on palju plaane inimeste elu parendamiseks.

Väga palju on ka nii ise kui ka koostöös Haapsalu linnaga juba tehtud: Haapsalu kergliiklusteed, mis võimaldavad ohutumat liikumist; Uuemõisa sotsiaalhoolekandeküla valmimine, mis annab tööd kohalikele; Ridala põhikooli hoone uuendamine; head õppimisvõimalused uuenenud Haapsalu Kutsehariduskeskuses ja Täiskasvanute Gümnaasiumis. Samas on ka veel valukohti: kanalisatsiooniprojekti lõpetamine – vett ootab 200 majapidamist; teede korrashoid – lumetõrjet teostati pindamistööde arvel; tänavavalgustuse kulukas ülalpidamine – seda loodetakse edaspidi arendada koos Haapsalu linnaga.

Lõpumõte

Läänemaalt Tallinna sõites jäid mõttes kõlama tolle õpetaja sõnad, kes märkis, et raamatupoodi ei ole temal kallite hindade tõttu enam ammu asja. Kõrvutades seda kultuuriministri palju kõlapinda leidnud ettepanekuga (raamatute ilmumise järel peaks rakenduma teatud viivitus, mis takistaks uudiskirjanduse laenutamist raamatukogust, et inimesed rohkem raamatuid ostaksid), tekib küsimus: kuidas saame siis oodata, et õpetaja suudaks olla hästi kursis uue kirjandusega ja jagada teadmisi ja soovitusi lastele?
Õpetajapalk peaks võimaldama külastada raamatupoodi – seda pole ju palju tahetud.

Taasiseseisvumise mõrud viljad

Tänavu möödus 20 aastat taasiseseisvumisest, kuid kahjuks ei ole need aastat toonud midagi rõõmustavat. Seniajani puudub meil idanaabriga rahvusvaheliselt aktsepteeritav riigipiirilepe. Vähe sellest – meie valitsused on laskunud Cervantese kangelase don Quijote tasemele. Too võitles tuuleveskitega, meie härrad peaministrid aga Saksa ja Nõukogude vormis sõjameeste mälestusmärkidega. Pronkssõduriga seonduv on riigile miljardeid maksma läinud Venemaaga suhete külmutamise läbi. Au ei tee Eesti riigile venekeelse elanikkonna jätkuv diskrimineerimine.
Riigi üks tunnus – oma raha – vahetati ebastabiilse euro vastu. Kas lipp ja vapp lähevad sama teed?
Härra Ansipi valitsuse arvele võib kanda kogu riigi majanduse laostamise. Pankrot järgneb pankrotile. Välismaalased omandavad saiaraha eest Eesti riigi vara. Eesti Vabariigi elanikkond väheneb pidevalt. Sõjaajal põgeneti võõrsile hirmust punaterrori ees. Tänapäeval sunnivad kodumaa tolmu jalgeilt pühkima töötus ja näljaoht.
Tuhanded eestlased siplevad välismaiste pankade võlaorjuses. Riigi ajupotentsiaal väheneb ja nüristub päev-päevalt. Kunagi tegid Eestis kurja sõda ja okupatsioonid, nüüd on selleks alkohol ja narkootikumid, mille tarbimises olema Euroopas esirinnas. Tagajärg: apaatne ja psüühiliselt haige ühiskond, kes pole võimelinegi hindama riigis tegelikult toimuvat. Sellise teovõimetu massiga on valitsusel hea manipuleerida. Tuntav osa meie noormeestest pole võimelised läbima kaitseväeteenistust rikutud psüühika tõttu. Sajad koolielised jäävad samal põhjusel kõrvale õppetööst.
Selline on Reformierakonna liberaalse majandamise tulem!
Lootkem, et eelolev rahvaloendus annab objektiivse, kõigi heade ja pahedega pildi olukorrast riigis.

Elmar Hollmann, Kärdla, Hiiu maakond

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Peeter Võsa käitus kui tõeline rahvaesindaja

Kui põhiseaduse järgi on riigis kõrgeim võimukandja rahvas, siis peaks olema rahval õigus minna Toompeale enda valitud esindajatega kohtuma ja neile meelde tuletada nende kohustusi. Kui palgatõusu nõudnud õpetajad Peeter Võsa poolt Riigikogu koridoridesse sisse kutsuti, täitis Võsa rahvasaadikuna oma aukohust valijate ees.
Kas rahvas siis tõesti valib ennast Toompeal esindama mingeid ülbeid matse ja tõpranahku, kes võimule saades hakkavad rahvast kui rämpsu kohtlema ja irvitavad valijatele näkku?!
Seegi on juba väär, et meie valimisseadus ei võimalda valida meile meelepäraseid kandidaate ning peame hääletamise juures tegema valiku selles nimekirjas kandideerivatest inimestest, kes meie kodukoha valimisjaoskonnas kirjas on.
Miks selline ahistav valimispoliitika jätkub?
Riigikogul oleks aeg hakata õiget valimisseadust välja töötama, et järgmistel valimistel enam klounaad ei jätkuks ning lõpuks ometi saaksime teha valiku meile meeldivate kandidaatide hulgast.
Aga valijad jätku endale meelde Peeter Võsa ettevõtmine – tema oli tõeline rahvasaadik ja kutsus Toompeale külla tulnud õpetajad parlamendikoridoridesse, ning käitus tõesti nii, nagu peaksid kõik rahvasaadikud käituma, kui nad ikka peavad endid rahvaasemikeks ning mitte ainult oma ego ja võimu näitajateks.

Hillar Kohv
Viinahaualt, Pärnumaalt

Kahtlemisi Niguliste ümber

Kahtleja 24.11.2011 09:13
Teatavasti juhib EELK kinnisvara arendusi Mati Maanas, kes on Vabamüürlaste looži juht Eestis. Kuuldavasti kuulub ka Rein Lang Vabamüürlaste looži. Kas mitte selles ei ole tagastamisjuttude aktiviseerumise põhjus? Sel juhul kerkib küsimus – kes juhib meie riiki?

Kommentaar Kaarel Kressa juhtkirjale "Ärge andke Nigulistet tagasi!" (Eesti Päevaleht)

Enam kui anekdoot

Noorpoliitik ja veteranpoliitik olukorrast riigis

Noor: Millega sa meie riigis kõige enam rahul oled?
Veteran: Hea küsimus! Sellele saan vastata pikalt mõtlemata: kõige rohkem olen rahul sõnavabadusega.
Noor: Mis kasu sul sellest on?
Veteran: Kaasaegse edumehe tüüpiline mure, et kõigest peab kasu lõikama! Vastan: saan rääkida tõtt, ilma et mind pokri pistetaks.
Noor: Mõistan, sina oled ju sellest generatsioonist, keda tõe rääkimise eest pokri pisteti, aga inimestel meeldib rohkem kuulata mesijuttu, kuulujuttu, võimumeeste lubadusi.
Veteran: Kuulaku ja kahetsegu!
Noor: Kas sa meie presidenti avalikult kritiseerida julged?
Veteran: Kriitikast ei ole tolku, aga katsetada ju võib.
Noor: Olen üks suur kõrv!
Veteran: Kui meie praegune president meie maale potsatas, siis oli ta sotsiaaldemokraat, mis, piltlikult öeldes, tähendab asendit tsentrist pisut vasakul, aga kui temast president tehti ja kui ta oma parteilisuse katkestas, siis kaldus ta tsentrist paremale, s.t parempoolsusesse, sest tsenter oli Savisaare poolt hõivatud ja jäi presidendi kaitse- või nn haardealast välja. Nagu selgus, "õigustatult", sest jälitustegevusega paljastati Savisaare rahaküsimine Lasnamäe kiriku ehitamiseks soovimatult isikult (venelaselt). Savisaarel oli kunagi jäänud mulje, et kirikuid ehitataksegi rahvahulkade kaasabil, kuid parempoolsed otsustasid, et Savisaare puhul selline moodus ei kehti. Nüüd on kirikuehitus pooleli ja parempoolsed maha rahustatud. Samal ajal, õigemini – juba varem, oli meie lugupeetud härra president unustanud ära oma talu õige nime ja isegi asukoha, mille tõttu oli ta mitu aastat sunnitud oma tuludeklaratsiooni esitama väljamõeldud andmetega. Õnneks korvas härra presidendi ponnistused sellest tulenev rahaline kokkuhoid. Härra presidendile on inimlik eksimus igati andestatav, sest kogu tema meeskond (mitte just väikesearvuline), kuhu kuulus ka tema võluv proua oma abilistega, oli hõivatud Savisaare illegaalse tegevuse paljastamisega, mis, nagu kõigile teada, õnnestus ja päädis härra Savisaare väljaarvamisega härra presidendi halastusalast.
Hea oleks muidugi, kui meil oleks kogu rahva president. Kaalumise all olevat tõrjutute hulgas olnud isegi mitmepresidendilise Eesti loomine, kuid praegust poliitilist situatsiooni arvestades pole see võimalik. Meie peaminister on mitu korda välja öelnud oma seisukoha: "Just sellises Eestis ma tahangi elada!"
Ja kuidas siis meiegi teisiti saame?

Üks võimalikke „valikulise sõnavabaduse“ lahendusi.

H. Kukk, Tartu

Telli KESKNÄDAL!

Loe, mis elus tegelikult toimub!

2012. aasta 12 kuuks KESKNÄDAL soodsalt:
üks aastatellimus vaid **20** eurot (tavahind 27 eurot)

Kampaania 16. november – 31. detsember 2011
kehtib ainult aastatellimuse kohta.

Helista 617 77 17 või www.tellimine.ee
või tellimine@expresspost.ee

Tee heategu!
Märka enda kõrval inimest, kes huvitub rahva poliitikalehest ja telli KESKNÄDAL sõbrale, tuttavale, vanematele jõulukingituseks!

Eesti Ekspressi nädala anekdoot

Toomas Sildam küsib Toomas Hendrik Ilveselt: „Tom, ütle ausalt, miks sa Kesknädalat tellid?“ „Evelini pärast,“ vastab president. „Pean talle igal õhtul enne magamajäämist ühe õudusjutu ette lugema, seal on need vabalt saadaval.“

24. november 2011

Head sõbrad ja erakonnakaaslased,

Olete oodatud osalema
reedel, 9. detsembril kell 14.00
Võrumaal Lasva vallas Tsolgo rahvamajas
pärastlõunasel
kohvikukontserdil

Esineb Voldemar Kuslap!
Kaetud kohvilaud!
Pilet 5 eurot (saab tasuda kohapeal)
Buss Võru linnast väljub Kirikuplatsilt kell 13.30

Broneeri laud ja registreeri osavõtt
5. detsembriks tel. 50 26 632

Korraldajate nimel
Anneli Viitkin
Keskerakonna Võrumaa piirkonna aseesimees

Ansip, tule puu otsast alla!

Keskkonnas *petitsioon.com* on üles pandud avalik kiri Eesti Vabariigi peaministrile, milles tehakse Andrus Ansipile ettepanek tagasi astuda. 24. novembri õhtuks oli selle rahvaliikumisega liitunuid rohkem kui kaks tuhat ja ühinejate arv kasvab kiiresti.
Kirjale on alla kirjutanud eestlased ja teiste rahvuste esindajad nii kodu- kui ka välismaalt. Nad on esitanud näiteid Reformierakonna valimislubaduste murdmisest, riigi- ja rahvavastaste otsuste langetamistest, korruptsioonist, peaministri võhiklikkusest ja riiki vapustavate kriiside traagilistest tagajärgedest. See on esimene kord Eesti poliitikas, kui peaministrile on rahvaliikumise poolt esitatud ettepanek tagasi astuda. Ühtlasi tehakse Indrek Tarandile ettepanek uue erakonna moodustamiseks. Seoses sellega tegi Kesknädal intervjuu avaliku kirja ühe algataja teatrimees Alar Sudakiga.

Miks otsustasite selle avaliku pöördumise kirjutada?
Tegime seda koos Veiko Rämmeliga. Lähtusime kahest tõest. Esiteks vanasõnast: kus viga näed laita, seal tule ja aita! Meenutan ka USA presidendi John Fitzgerald Kennedy ütlust: „Ära küsi, mida riik saaks teha sinu jaoks, vaid küsi, mida sina saad teha riigi heaks.”
Seekord vajab abi terve rahvas, sest rahvas on hädas valitsusega, aga valitsust juhib Andrus Ansip.
Eks me siis tulimegi rahvale appi – Ansipit kui oravat puu otsast alla võtma.Vabandan Veiko Rämmeli pärast, kes Kesknädala kommentaariumis rämmeldas. Ta sai veast aru.

Millist muutust loodate oma pöördumisega saavutada?
Avada rahva silmad. Kuna Andrus Ansipil puudub vastutustunne, siis karta on, et ta tagasi ei astu. Kuna koalitsioonis valitseb peremehe ja puudli suhe, siis ei sunni teda lahkuma ka IRL. Kuid oma sammuga tahtsime pöörata tähelepanu, mida Reform ja valitsus on teinud Ansipi juhtimisel.

Kuidas siiani olete meediakajastusega rahule jäänud?
Soovin avaldada südamest tänu Tallinna Televisioonile ja telelegendile Andres Raidile. Samuti ajalehele „*Den za Dnjom*“, kes pööras vene kogukonna tähelepanu meie kirjale – vene kogukonna osatähtsus allakirjutanute hulgas on tänu sellele väga suur. Eestis elab mitmeid rahvusi ja on kaks kogukonda, kes omavahel eriti läbi ei käi. Aga meil on üks riik, üks valitsus ja üks peaminister. Seega on venelastel täielik õigus alla kirjutada.
Loodan, et nüüd, kus allakirjutajate arv üha kasvab, taipab ka massimeedia, et seda protsessi pole enam võimalik rahva eest varjata ega eirata. Täiesti ootamatu oli Sõltumatu Infokeskuse juhi Mait Rauni reetmine. Ta moonutas meie pressiteadet täielikult, jättes meist Andrus Ansipi huvides kuutõbiste mulje.

Kuulusite 13 aastat Mõõdukate ehk sotside ridadesse. Mis tingis selle, et 2003. aastal Sotsiaaldemokraatlikust Erakonnast välja astusite?
1999. aastal moodustatud kolmikliidu ajal, kuhu sotsid kuulusid, toimusid elektrijaamade ja raudtee erastamised. Need erastamised olid niipalju täis vigu, lollusi ja skandaale, et pettusin sotside juhtide mõistuses. Ainus mõistusega mees oli Andres Tarand, aga tema jäi tookord juhatuses hüüdjaks hääleks kõrbes.
Nägin pealt, kuidas sõbrad hulluks läksid, kuidas kivistunud pilkudega aeti nii lolli juttu, et nende juttude meenutamine solvaks kõiki, kellele neid meenutaks. Ja kui siis pärast ränka valimiskaotust, mil Riigikogu 17 kohast jäi alles ainult kuus kohta, valiti juhatusse tagasi need, kes erakonna katastroofini viisid, lõingi käega.

Miks Te ei ole liitunud enam ühegi parteiga? Näiteks Keskerakonnaga? Kas ei sobi Keskerakonna seisukohad või Edgar Savisaare isik?
Olen poliitilises plaanis tsentrist. Seega mulle sobiks Keskerakond küll. Aga et olen vaatlejana poliitikat analüüsinud laulvast revolutsioonist alates, siis ei sobi mulle ükski senine partei.

Kas parteituna poliitikas sõnavõtmine pole pisut naiivne? Poliitika sisuks on ju koondada ühtsesse organisatsiooni neid inimesi, kes jagavad samu väärtushinnanguid ja kes saaksid oma visioone ühiselt teostada?
Minu ja Veiko Rämmeli kiri ei olnud ju naiivsus, kui seda on toetanud ligi kaks tuhat inimest.
Samas avalikus kirjas tegime ettepaneku Indrek Tarandile moodustada uus erakond.

Kesknädal pöördus hiljuti Tallinna TV saate „Vaba mõtte klubi” ühe osalise poole sooviga teha temaga lühiintervjuu. Ta põhjendas oma äraütlemist sellega, et ei soovi ennast siduda ühegi parteiga. Kas Kesknädal on näiteks Postimehe ja Eesti Ekspressiga võrreldes poliitilisem ajaleht? Kas nood lehed on sõltumatud?
Petitsiooni autorina olen väga tänulik Tallinna Televisioonile, et ta pööras kirjale tähelepanu. Postimees ja Päevaleht pole seda teinud. Kesknädal peabki erakonnalehena olema poliitilisem kui muu massimeedia.

Sudak

Kuidas hindate Keskerakonna ja sotside võimalusi võimule tulles midagi veel Eestis muuta? On see üldse võimalik, või oleme Ansipi juhtimisel allakäigutrepil seoses pikaajaliste töötute hulgaga, väljarändega jne liiga madalale vajunud?
Kui senine olukord jääks, siis võidab järgmised Riigikogu valimised samuti Reformierakond. Kriitiline mass valijaid ei vali enam teist valimist järjest selle järgi, kes mida lubab, ega ka selle järgi, kes mida on teinud. Valijad on poliitikast nii võõrdunud, et lubadusi enam ei usuta ja ka vigadele ei pöörata mingit tähelepanu.

Valija jaoks on tähtsad kolm asja: erakonna kodurahu, tugev liider ja kindlus, et valitud partei võidab. Reformierakond täitis need tingimused. Sellele, et seesama valitsus ei kasutanud kriisi ajal reservfondi, vaid tegi valusaid kärpeid, et Burkhardt tunnistas, et Reformierakond küsis raudtee riigistamise eest miljon eurot pistist, jne. lihtsalt ei mõeldud. On vaja avada panoraam Ansipi ja Reformierakonna olemusest rahvale mõistmiseks, et nende pahed on olemuslikud ja vead kroonilised. Siis hakkab ka rahvas mõtlema.
Olukorda muudaks ainult see, kui poliitilisele maastikule tuleb uus tsentristlik jõud, kes toob uued tegijad ja põlvkonna, kes teeb koostööd Keskerakonna ja sotsidega.

Milliseid samme kavandate tulevikuks? Kuidas kavatsete toetada Indrek Tarandit, et temast saaks järgmine Eesti peaminister?
Teha koos Indrek Tarandiga uus partei ja valimised võita! Uus erakond oleks laiapõhjaline tsentristlik erakond, kes moodustaks valitsuse koos Keskerakonna ja sotsidega. Koostööd võiks alustada juba praegu. Ja seetõttu palun Kesknädala lugejatel toetada avalikku kirja Andrus Ansipi tagasiastumiseks, andmaks ühiskonnale teada, et selle mehe aeg on lihtsalt ümber. Piltlikult öeldes, Ansip pages puu otsa, kui riiki tabasid vapustused, mida ta ise esile kutsus.
On vaja talle hüüda: “Andrus, tule puu otsast alla!” Mida rohkem hüüdjaid on, seda suurem on võimalus, et ta kuuleb ja tuleb alla. Ja kui ta ikka ei tule, siis vähemalt kuuleb terve küla, et Ansip on kurt, kes rahvast ei kuule. Lisaks sellele näeb rahvas, et Ansip on pime, kes ei näe, mis toimub. Ja järgmine kord ei valita enam külavanemaks kurti ja pimedat, kui just valija ise loll pole.
Kiri Ansipile on rahva pöördumine peaministri poole kõigi nende poolt, kes temaga rahul ei ole.
Olgu see kiri märguandeks, et uus poliitiline jõud on tekkimas. Kui Keskerakond toetab uut erakonda juba enne sündi, siis võib kindel olla, et uus erakond sünnib koostööks Keskerakonnaga.

Kiri asub http://www.petitsioon.com/avalik_kiri_eesti_vabariigi_peaministrile
Palun ka liituda facebookis, tulles lehele Avalik kiri Eesti Vabariigi peaministrile. Märkides end osalejaks, avaneb link vali külalisi, keda kutsuda. Savisaarele koguti korduvalt allkirju, nüüd on Ansipi tund! Raputame selle orava puu otsast alla!

Küsis Indrek Veiserik

Terane mõte

“Praeguse ühiskonnakorra põhiolemuseks on, et see inimene, kellel pole suurt poliitilist kapitali, ei saa ka osaleda ühiskonnaelu juhtimises. Edaspidi hakkasin ma seda võimu juurde pääsemist võimaldavat väärtust nimetama kerjakapitaliks, kuna selle omandamine toimub peamiselt kerjamise teel.“

Majandusdoktor Jaanus Raim raamatus “Igatsus osaluse järele”, kus kirjeldab Eesti poliitilist süsteemi kui kerjakraatiat.

TALLINNA TV
5. – 11. detsember

ESMASPÄEV, 5.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke
09:20 TeTeVeke: multifilm*
09:30 Terve tervis*
10:00 Kultuuritehas*
10:30 Mina, eurooplane*
10:45 Tallinn, olen kuulus! *
12:30 Aleksei Turovski lood *
13:00 Üle piiri*
15:00 OTSE: Ülekanne Riigikogust
17:55 KAVA
18:00 Elu peeglis*
18:30 TeTeVeke
18:50 TeTeVeke: multifilm
19:00 Kuulujutud*
19:30 Tartu uudised
20:00 Pealinnapilt
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Tallinlase tarbeks*
21:30 Jutud folgiklubis*
22:00 Inimene inimesele
00:00 KAVA
00:05 TÄNA*
00:35 Tartu uudised*
01:05 Pealinnapilt*
01:35 Jutud folgiklubis*
02:05 Inimene inimesele*
04:05 InfoTV

TEISIPÄEV, 6.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:20 TeTeVeke: multifilm*
09:30 Kuulujutud*
10:00 Tartu uudised*
10:30 Pealinnapilt*
11:00 Tallinlase tarbeks*
11:30 Jutud folgiklubis*
12:00 TNTV*
12:30 Inimene inimesele*
14:30 Ülekanne riigikogust*
17:25 InfoTV
17:55 KAVA
18.00 Linna aed*
18:30 TeTeVeke: multifilm
18:40 Sini-valge lipu all*
19:10 Õigusnõu
19:30 Vaba mõtte klubi
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Eestlasena Kalevalas
21:30 Spordisõbrad
22:00 Renessanss
23:45 KAVA
23:50 TÄNA*
00:20 Õigusnõu*
00:40 Vaba mõtte klubi*
01:40 Eestlasena Kalevalas*
02:10 Spordisõbrad*
02:40 Renessanss *
04:25 InfoTV

KOLMAPÄEV, 7.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke: multifilm*
09:10 Õigusnõu*
09:30 Vaba mõtte klubi*
10:30 Eestlasena Kalevalas*
11:00 Spordisõbrad*
11:30 Kutseharidus Tallinnas*
12.00 OTSE: LV pressikonverents
12:30 Renessanss *
14:15 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 LV pressikonverents*
18:30 TeTeVeke: multifilm
19:00 Pealinna Pead
20:00 Kultuurimeeter
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Estica. Ristija Johannese kirik
21:30 Elu peeglis
22:00 Gabrielle
23:30 KAVA
23:35 TÄNA*
00:05 LV pressikonverents*
00:35 Pealinna Pead*
01:35 Kultuurimeeter*
02:05 Estica*
02:35 Elu peeglis*
03:05 Gabrielle *
04:35 InfoTV

NELJAPÄEV, 8.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke: multifilm*
09:30 LV pressikonverents*
10.00 Pealinna Pead*
11:00 Kultuurimeeter*
11:30 Estica. Ristija *
12:00 Elu peeglis*
12:30 Gabrielle*
14:00 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Pealinnapilt*
18:30 TeTeVeke: multifilm
19:00 Spordisõbrad*
19:30 REC
20:00 KodanikuTV. Südamelt ära
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Hingelt tugevad
21:30 Mõistuse ja käega
22:00 Seitse mööka
00:10 KAVA
00:15 TÄNA*
00:45 REC*
01:15 KodanikuTV. Südamelt ära*
01:45 Hingelt tugevad*
02:15 Mõistuse ja käega*
02:45 Seitse mööka*
04:55 InfoTV

REEDE, 9.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke: multifilm*
09:30 REC*
10:00 KodanikuTV. Südamelt ära*
10:30 Hingelt tugevad*
11:00 Mõistuse ja käega*
11:30 Linnaruum*
12:00 Terve tervis*
12:30 Seitse mööka*
14:40 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Eestlasena Kalevalas*
18:30 TeTeVeke: multifilm
18:40 Dokumentaalfilm. Kultuuripäevad 2011 Turus
19:30 Ajaga sammu
20:00 Kultuurimeeter
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Tallinn, olen kuulus!
21:30 Kuulujutud
22:00 Teine tulemine
00:30 KAVA
00:35 TÄNA*
01:05 Ajaga sammu*
01:35 Kultuurimeeter*
02:05 Tallinn, olen kuulus! *
02:35 Kuulujutud*
03:05 Teine tulemine *
05:35 InfoTV

LAUPÄEV, 10.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke: multifilm*
09:30 Koos parima sõbraga
09:50 Ajaga sammu*
10:20 Kultuurimeeter*
10:50 Kas tohib?
11:20 REC*
11:50 Õigusnõu*
12:10 Tallinn, olen kuulus! *
12:40 Vaba mõtte klubi*
13:40 Teine tulemine *
16:10 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 TeTeVeke: multifilm*
18:30 Estica*
19:00 Pillimeeste klubi
19:50 Hokistuudio. Võistluste pidulik avamine
20:00 OTSE: Juunioride MM jäähokis. Eesti - Rumeenia
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:45 Jäähoki otseülekanne jätkub
22:00 Augustibluus 2011
23:40 KAVA
23:45 Pillimeeste klubi*
00:35 Hokistuudio*
00:45 Juunioride MM jäähokis. Eesti - Rumeenia*
01:15 TÄNA*
01:30 Jäähoki ülekanne jätkub*
02:45 Augustibluus 2011*
04:15 InfoTV

PÜHAPÄEV, 11.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke: multifilm*
09:30 Meistrite linn*
10:00 Kultuurimeeter*
10:30 Terve tervis
11:00 Linna aed
11:30 Tallinlase tarbeks
12:00 Suured helid
13:40 Pillimeeste klubi*
14:40 Koos parima sõbraga*
15:00 Hokistuudio*
15:10 Juunioride MM jäähokis. Eesti - Rumeenia*
16:55 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 TeTeVeke: multifilm
18:15 Triangel
18:45 Tallinn, olen kuulus!
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Euroopa tee
21:05 Terve tervis*
21:35 MR 73
23:40 KAVA
23:45 TÄNA*
00:05 Tallinn, olen kuulus! *
01:50 MR 73*
03:55 InfoTV

Nädala juubilar RAIVO PALMARU 60

Kui põhijoontes jaotada inimesi kaheks – need, kes liigub valdavalt selgesti valitud teadlase, poliitiku, ametniku jne ametiredelit mööda, ja need, kes "võtavad vastu väljakutseid" (nagu see nüüd kõlab), siis 27. novembril 1951 Pärnus sündinud Raivo Palmaru kuulub ilmselt väljakutse vastuvõtjate hulka.

Ajakirjaniku, teadlase, tegevpoliitiku, tippametniku, õppejõu jne amet on tegevusalad, kus ta on ennast väljapaistva eduga teostanud või lasknud tegutsema meelitada. Maailma ja selle mõtestamist on ta aga alati teraselt jälginud ning tema võimeid selles on ka hinnatud.

Minu mäletamist mööda oli Raivo esimene, kes Eestis 1988. aastal kirjutas ajakirjas Vikerkaar kodanikuühiskonnast. Vaimustuv ja teaduses kirglikki, on Palmaru üks mitte just paljusid oma tööst haaratud uurijaid, kes suvalises kohas (näiteks tänaval) hakkab oma uusi ideid või äsjaloetud raamatut kommenteerima. Muidugi, värskes õhus ongi temaga mulle sobivaim pikemaid vestlusi pidada – (tema kui) ahelsuitsetaja ja (minu kui) bronhiitiku vajadusi on raske ühitada!

Poliitikuna kuulub Palmaru sellesse poliitikassetulnute arvukasse suguharru, kelle akadeemiline taust peitub ajalooõpinguis. Kuid selles liigis on ta üsna haruldane eksemplar. Ta on üks vähestest, kes pole oma karjääri rajanud näiteks raevukale võitlemisele (tänaseks "unustatud") Tartu rahu piiri eest.

Ka ühena EKP-ga (Eestimaa Kommunistliku Parteiga, mitte Euroopa Keskpangaga!) liitunuist tajus ta oma vastutust ega saanud üheks neist, kes tuult nuusutades (nagu näiteks partorg Mart Nutt) kohe poolt vahetasid. Vaino Väljase meeskonnas suutis ta Eesti rahumeelse arengu jaoks väga olulise saavutusena takistada partei täielikku libisemist nn intrite kätte.

Uutes oludes ajakirjanikuametis jätkanud Raivo Palmaru tunnistati 1996. ja 1997. aastal Eesti Ajakirjanike Liidu poolt aasta parimaks ajakirjanikuks! Kuid 2006. aastal kultuuri- ja haridusministri ametit vastu võttes sai ta enda nahal tunda nn Trubetsky sündroomi.

Nimelt on Savisaare lähikonda kuuluvate isiksustega nii, et nad kuuluvad mahatrampimisele. Seejuures pole üldse oluline, mida keegi tegi või on teinud või ei ole teinud. "Vale" partei valinud seni hinnatud inimesest saab praeguseks kujunenud Eesti riigis ajakirjanduse poolt halastamatu mõnitamise objekt. Nende inimeste suhtes ei kehti enam mitte mingid eetika või professionaalsuse reeglid.

Foto: IVARI VEE

Eesti ajakirjanduse parteilisuse kindlakstegemine ja tõestamine akadeemilise uurimistööga oleks aga võinud Palmarule lõppeda veelgi kurvemalt. Nimelt, erinevalt vanadest demokraatiatest, kus ollakse lepitud sellega, et ajakirjandus esindab valitseva eliidi huve (isegi Inglismaal ei panda ühtegi valitsust ilma Murdochita pukki), on Eestis meedia, "õige" (Lääne) raha ja võimu kolmainsus absoluutne tabuteema. Teemal "Meedia võim ja demokraatia: Eesti kogemus. Valimiskommunikatsiooni ja ajakirjanike rollikäsituse empiiriline uuring" doktoriväitekirja kirjutamine rikkus seda tabu rängalt. Tartu Ülikoolist kindla ülesandega saadetud teine oponent kulutas tunde vaid selleks, et põhjendada: Palmaru ei vääri rohkemat kui magistrikraadi. Vastuväitlus oli nauditav; esimese oponendina veendusin, et Palmaru valdab teemat eeskujulikult. See mulje sai kinnitust mõni aasta hiljem Palmaru sulest ilmunud raamatus "Sissejuhatus kommunikatsiooniteooriasse", mis oli esimene sedalaadi kokkuvõte Eestis üldse.

Asjade tänase seisu üks tabavamaid ja samas halastamatumaid kokkuvõtteid on sõnastatud hiljuti ajakirjas Akadeemia (2010) ilmunud Palmaru artiklis "Pärast tõde tuleb reaalsus". Palmaru võib rahuliku südamega kinnitada: ta on seisnud selle eest, et kõigutamatute "tõdede" reaalsus ei tabaks Eestit sedavõrd valusalt, nagu see täna on juhtunud.

Rein Ruutsoo

PÕLVA annab teada!

TULE PEOLE!

Hea erakonnakaaslane! Põlvamaa piirkonna aastalõpupidu, mis on pühendatud ka Keskerakonna 20. juubelile, toimub laupäeval, 10. detsembril.

Osavõtutasu 30. novembrini 5 €, 1.–5. detsembrini 8 €. Osalemissoovist palume teatada oma osakonna esimehele või referendile tel 5062376.

Registreerimine koos osavõtutasuga palume vormistada hiljemalt 5. detsembriks.

KÕIK KESKMÕTTEKAASLASED, PEOLE!

Kohtumised Tartus

Laupäeval, 3. detsembril kell 13 Keskerakonna Tartu büroo (Ülikooli 12) kohtumine Riigikogu liikme dr Viktor Vassiljeviga.

Teisipäeval, 6. detsembril kell 16 võtavad KE Tartu büroo ruumes valijaid vastu linnavolinikud Natalja Trošina ja Igor Abarenkov.

Mart Ummelase meediakommentaar

10 aastat tagasi

4

Vt eelmised Eesti Raadio eetris kõlanud meenutuskommentaarid on avaldatud 21. septembri, 26. oktoobri ja 2. novembri Kesknädalas.

22. oktoober 2001

Täna tahaksin kõnelda sellest, kas Eestis on veel ajakirjandust või pole enam teps mitte. Jah, püstitan selle küsimuse nii teravalt, kui olin värskest Sirbist läbi lugenud Hans H. Luige sõnavõtu 5. oktoobril Ühispangas toimunud konverentsil "Viis võimu". Kahjuks pole ma nii rikas ajakirjanik, et ise taolistel kallitel konverentsidel osaleda. Ja üldiselt olen neile ka käega löönud, sest olgu teemaks meedia või muu äritegevus, käivad meie firmajuhid seal põhiliselt refereerimas oma järjekordse väliskoolituse käigus õpitud stereotüüpseid seisukohti või lihtsalt uut lipsu näitamas.

Seekordne Hans Luige südamepuistamine oli aga midagi suhteliselt erakordset, küllap mõjutatud kuuldustest Ekspress Grupi ja selle suure Rootsi kaasomaniku Bonnieri pingestuvaist suhetest. Igatahes on Eesti nüüdisaja ehk silmapaistvaim meediamagnaat olnud ehmatavalt avameelne trükiajakirjanduse tegelikku olemust, müüdavust ja ostetavust paljastades. Rõhutan siinkohal – trükiajakirjanduse –, sest elektroonilise meedia kohta ta näiteid ei toonud. Küllap pole olukord seal oluliselt parem.

Igatahes mehetegu Hans Luigelt. Paljude tema seisukohtadega võin ausalt nõustuda, näiteks olen ka ise alati arvanud, et jutud meie ajakirjanduse niinimetatud poliitilisest mõjutatavusest on üldjuhul bluff. See probleem võib praktikas tekkida vaid avalik-õiguslike kanalite puhul, ja sedagi kaadriküsimustes. Meie poliitilised parteid on lihtsalt nii armetult vaesed ja ise ärimeestest sõltuvad, et reaalset poliitilist manipulatsiooni esineb üsna harva.

Tegelikeks ajakirjanduse palge kujundajaiks on siiski raha – rahamaailm ja turujõud. Alates hästi kinni makstud ja suud pidavaist peatoimetajaist ning muudest pisibossidest, suhtekorraldusfirmade poolt sisse söödetud teemade ja isikute ning omanikkonna tipptasemeni välja, kus tegemist pole enam lihtsalt labase altkäemaksuga, vaid tehingute seisukohalt soodsa partnerluse pakkumisega mitmes mõttes.

Hans Luik vihjab viimaste aastate suurte majandustehingute puhul PR-firmade rollile ajakirjanduses ilmunu kujundamisel. Kahtlemata on selles protsessis ka n-ö pöörmeseadjad oma väikse nutsu saanud, kuid tegelikult on küllap märksa suuremaid summasid või lubadusi nende kohta liigutatud sel puhul ka meedia omanikkonnas. Just sellele vihjab Luik, kõneldes, et tänased majandusprotsessid on tavalise ajakirjaniku jaoks lihtsalt liialt keerulised, et nad õieti mõistaksid, miks ja kuhu raha liigub.

Jah, Hans Luigel võib olla omamoodi õigus, vaadates neile protsessidele meie jaoks kättesaamatust miljonärikõrgusest. Ent kas ajakirjanduse roll peaks seetõttu olemagi – silmi sulgeda ja tunnistada oma ebakompetentsust? Lõpetab ju

Ummelas

Hans Luik oma sõnavõtu sellega, et tõdeb: ajakirjanduse prestiiži säilitamise nimel ei hakatud ka ühe konkreetse ajakirjaniku ülesostmist avalikkuse ette tirima. Tähendab, tema ettekujutuses on ajakirjanduse prestiiž midagi oluliselt väärtuslikumat kui faktid või ühiskonnas õiguse ja õigluse taotlemine. Väärtuslikumat küllap taas rahalises väljenduses. Selline tõdemus madaldab igatahes ajakirjanduse sellessesamasse suhtekorralduse nišši, mida Luik oma sõnavõtus nagu pisut kritiseeriks ajakirjanduse alale tungimise pärast.

Mind hirmutab selline lähenemine ajakirjandusele, ja mitte sugugi ajakirjanduse prestiiži vähenemise pärast, sest prestiiž ei saa olla kuidagi parem kui ajakirjandus tegelikult on. Ei saa lihtsalt olla ajakirjandust kui jõudu, kui ühiskondlike protsesside mõjutajat, kui ta on sisemiselt nõrk – mäda ja äraostetav. Selline ajakirjandus on ühiskonnale pigem kahjuks kui kasuks. Parem kui sellist ei olekski.

Mind näiteks ei tee sugugi murelikuks see, kas ajakirjanikud väidetavalt keerukaid elektrijaamade, raudtee või veefirma erastamisi on kajastanud küllaldase majandusliku kompetentsusega. Mind teeb murelikuks pigem see, kui needsamad ajakirjanikud lakkavad ühel hetkel olemast ise kodanikud, osalised neissamades tegelikult mitte majanduslikes, vaid sotsiaalsetes protsessides, ja et nad sealjuures hülgavad oma lugejaskonna huvid ja hakkavad kaitsma mingeid muid, väidetavalt objektiivseid, kuid tegelikult kellegi täiesti subjektiivseid, konkreetseid majandushuve. Mitte hirm eksida majanduslike tehingute otstarbekuse hindamisel, vaid hirm mitte tunnetada oma lugejaskonna ja rahva ootusi, vajadusi ja huve seoses nendesamade tehingutega, peaks meie ajakirjanikkonda juhtima.

Hans Luik tõdeb sedagi, et kaks suuremat Eesti ajalehte võtsid presidendivalimiste lõppsirgel selge seisukoha teatud kandidaatide poolt ja vastu, ja et nad sealjuures panid rängalt mööda, seda isegi valijameestekogu seisukoha hindamisel, rääkimata rahva arvamusest. Juba on osa veebiajakirjandust jõudnud vaidlustada ka täna ilmunud küsitlustulemused uue presidendi rahvatoetuse kohta. Hans Luik tunnistab, et valimiste hommikul arvas ta, et ajakirjandus ei peaks nii kirglik olema. Mina julgen täna küsida, kas Eesti ajakirjandus julgeb üldse olla tema ise, või ongi talle määratud muutuda totaalse suhtekorralduse kõrvalharuks, kus probleem pole enam konkreetselt makstavas rahasummas, vaid kõikide ühiskonnas toimuvate protsesside hindamises läbi rahamaailma väärtushinnangute filtri, nii hästi-halvasti, kui see just tänastel lehemeestel välja kukub.